

Raport z badań ankietowych

Powiat Brzeski w opinii mieszkańców,
przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych

Brzesko, marzec 2014

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp

1.1. Cel i metoda badań

1.2. Charakterystyka próby badawczej

2. Powiat Brzeski w percepcji mieszkańców, przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych

2.1. Analiza na podstawie ankiet dla mieszkańców

2.2. Analiza na podstawie ankiet dla przedsiębiorstw

2.3. Analiza na podstawie ankiet dla organizacji pozarządowych

3. Sugerowane kierunki rozwoju Powiatu Brzeskiego

4. Wnioski

Spis tabel

Spis wykresów

1. WSTĘP

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie Starosty Powiatu Brzeskiego w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego. Objęto nim reprezentatywną grupę mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, pochodzących z obszaru Powiatu.

Raport powstał w oparciu o dane z niniejszego badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Powiatu Brzeskiego w lutym 2014r., na potrzeby którego przygotowano 3 rodzaje ankiet:

- dla mieszkańców Powiatu Brzeskiego,
- dla przedsiębiorstw posiadających siedzibę lub działających na obszarze Powiatu Brzeskiego,
- dla organizacji pozarządowych posiadających siedzibę lub działających na obszarze Powiatu Brzeskiego.

W tak sformułowanym kształcie badania ankietowego przyjęto możliwość wypełnienia więcej niż jednej ankiety. Dla przykładu, jeśli mieszkaniec jest równocześnie właścicielem firmy oraz członkiem stowarzyszenia, to miał możliwość wypełnienia trzech ankiet. Przyjęto, że inna jest percepcja mieszkańca, przedsiębiorcy oraz organizacji pozarządowej, gdyż podmioty te mają zupełnie inne problemy, cele, zakres działań, potrzeby, oczekiwania, a także relacje z samorządem terytorialnym.

Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz tabel zawierających wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

1.1. CEL I METODA BADAŃ

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad „Strategią rozwoju Powiatu Brzeskiego”. Zgodnie z założeniem dokument ten ma

nakreślać najważniejsze cele, do których dążyć będzie Powiat Brzeski w perspektywie 2014-2020¹.

Kształt kwestionariuszy użytych do badania ankietowego i problematyka zawarta w poszczególnych formularzach wychodzi naprzeciw problemom istotnym z punktu widzenia rozwoju Powiatu Brzeskiego.

Celem ankiety skierowanej do mieszkańca było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w Powiecie Brzeskim. A zatem w szczególności istotne było zebranie informacji o problemach, potrzebach i oczekiwaniach poszczególnych obywateli z Powiatu. Było to badanie ukierunkowane na zgromadzenie danych o subiektywnych odczuciach mieszkańców, z tym, że nie w znaczeniu indywidualnych potrzeb, a w formie opinii społeczeństwa Powiatu Brzeskiego w ogóle. Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie Powiatu w podziale na kategorie takie, jak: edukacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura. Odpowiadający ponadto mogli wskazać, który obszar rozwoju powinien stanowić ich zdaniem priorytet działań Powiatu w latach 2014-2020.

Ankieta dedykowana przedsiębiorcom była narzędziem badawczym do zobrazowania oceny prowadzenia działalności gospodarczej pozarolniczej/ rolniczej oraz możliwości jej rozwoju na obszarze Powiatu Brzeskiego.

Kwestionariusz przeznaczony dla organizacji pozarządowych miał na celu przedstawienie problematyki dotyczącej prowadzenia działalności pożytku publicznego, zebranie informacji o ich sytuacji, możliwościach rozwoju, a także o współpracy z administracją publiczną w Powiecie Brzeskim.

Należy przy tym zaznaczyć, iż kategorie wyżej wskazanych ankiet nie dotyczyły tylko zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie Powiatu, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na poziomie Powiatu, czy innych jednostek centralnych realizujących zadania kluczowe z punktu widzenia społeczeństwa. Takie podejście związane jest z podstawowym założeniem badania, którego celem było kompleksowe spojrzenie na ogół życia mieszkańców – obywateli w danym regionie zawężonym jego granicami

---

¹ Termin Powiat jest rozumiany w niniejszym Raporcie jako obszar terytorialny. Nie należy go mylić z organem administracji publicznej jakim jest Starosta oraz Starostwem Powiatowym, który jest jednostką pomocniczą dla Starosty.

administracyjnymi, a nie ocena stopnia wywiązywania się Powiatu z przypisanych jemu zadań własnych.

Każdy wypełniający ankietę – niezależnie od tego czy był to mieszkaniec, przedstawiciel przedsiębiorstwa czy organizacji pozarządowej – mógł zaproponować zadanie jego/ jej zdaniem priorytetowe do realizacji na obszarze objętym badaniem. Było to pytanie otwarte, w którym proszono respondenta o podanie zakresu zadania (inwestycji lub projektu miękkiego) wraz z krótkim jego opisem oraz wskazaniem miejsca jego realizacji. Celem tego pytania była możliwość szerszego zaangażowania mieszkańców Powiatu Brzeskiego w proces uspołeczniania i wspólnego budowania jego Strategii Rozwoju. Pytanie to miało również na celu zweryfikowanie potrzeb oraz oczekiwań respondentów w zakresie przyszłości Powiatu, a także nakreślenie ważnych kierunków rozwojowych z poziomu operacyjnego.

Kwestionariusze do przeprowadzenia badania ankietowego zostały przygotowane zarówno w formie DOC, PDF, jak i stworzono ich wersję elektroniczną udostępnioną na portalu www.ebadania.pl. Dokumenty w formie DOC miały utworzone i włączone makra, celem ułatwienia i zautomatyzowania wyboru preferowanej przez respondenta odpowiedzi.

.Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma drogami:

- poprzez Starostwo Powiatowe;
- informacja pojawiła się na stronie internetowej Starostwa Powiatowego, a także w regionalnej zakładce ngo.pl;
- mailing do przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych z terenu Powiatu Brzeskiego z prośbą o udział w badaniu wraz z linkiem do ankiety oraz wersja PDF ankiety;
- mailing do jednostek organizacyjnych Powiatu Brzeskiego z prośbą o udział w badaniu ankietowym i rozpowszechnienie informacji;
- pismo do Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku z prośbą o rozpowszechnienie informacji o badaniu ankietowym wśród klientów PUP;
- pismo do Dyrektora Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Brzesku z prośbą o rozpowszechnienie informacji o badaniu ankietowym zarówno w wersji elektronicznej jak i papierowej wśród klientów Urzędu;

- dystrybucja wydrukowanych ankiet w punkcie informacyjnym Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz w sekretariacie Starosty;
- informacja o przeprowadzaniu badania ankietowego była rozpowszechniana przez pracowników Starostwa Powiatowego wśród znajomych i rodziny.

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane drogą elektroniczną jak i w wersji papierowej ankiety. Zebrano łącznie 247 wypełnionych kwestionariuszy, tj. w wersji elektronicznej: 168 ankiet dla mieszkańca, 17 ankiet dla przedsiębiorstwa, 18 dla organizacji pozarządowej; a w wersji papierowej: 34 ankiety dla mieszkańca, 4 ankiety dla przedsiębiorstw, 6 ankiet dla organizacji pozarządowych.

Przygotowane ankiety tj. dla mieszkańca, przedsiębiorstwa, organizacji pozarządowej, przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ponadto pojawiły się w poszczególnych ankietach pytania ze skalą odpowiedzi.

Sposób pozyskiwania respondentów warunkował strukturę próby badawczej. Wyłożenie ankiet w urzędach, czy też zamieszczenie ich w Internecie powodowało, że wypełniały je w głównej mierze osoby zainteresowane Powiatem Brzeskim, bardziej aktywne i lepiej zorientowane w sprawach swojego regionu.

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet, w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. W przedstawionych tabelach są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie.

Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.

2. POWIAT BRZESKI W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W niniejszym rozdziale zaprezentowane zostaną dane ilościowe i jakościowe pozyskane w badaniu ankietowym. Pierwsza część dotyczy ankiet skierowanych do mieszkańców z Powiatu Brzeskiego, druga koncentruje się na przedsiębiorstwach, a ostatnia na organizacjach pozarządowych funkcjonujących w granicach Powiatu Brzeskiego.

2.1. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Ankieta dla mieszkańca zawierała 8 pytań oraz metryczkę tj. dane o grupie poddanej badaniu. Autorzy ankiety sformułowali 6 pytań zamkniętych oraz 2 pytania otwarte.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące zagadnienia:

1. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego.
2. Ogólna ocena życia w Powiecie Brzeskim.
3. Ogólna ocena sytuacji w Powiecie Brzeskim.
4. Ocena poczucia przynależności do Powiatu Brzeskiego.
5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie Powiatu Brzeskiego.
6. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie Powiatu Brzeskiego w latach 2014-2020.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie Powiatu Brzeskiego w okresie 2014-2020 z punktu widzenia respondenta.
8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie maksymalnie do 7 lat.

METRYCZKA – INFORMACJE O RESPONDENTACH

Istotne jest, aby scharakteryzować grupę docelową, która wzięła udział w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców. W tym celu każda z przygotowanych ankiet zawierała metryczkę, w której należało odpowiedzieć na pytania o to, jaka jest struktura płci, wieku, wykształcenia oraz zatrudnienia respondenta.

Tabela 1 Struktura płci respondentów

PŁEĆ RESPONDENTÓW	LICZBA WYPEŁNIONYCH ANKIET
Kobieta	125
Mężczyzna	77
Razem	202

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowanie grupą dominującą w badaniu ankietowym pod względem płci były kobiety. Stanowią one 62% wszystkich respondentów. Z kolei udział mężczyzn w badaniu to 38%.

Tabela 2 Struktura wiekowa respondentów

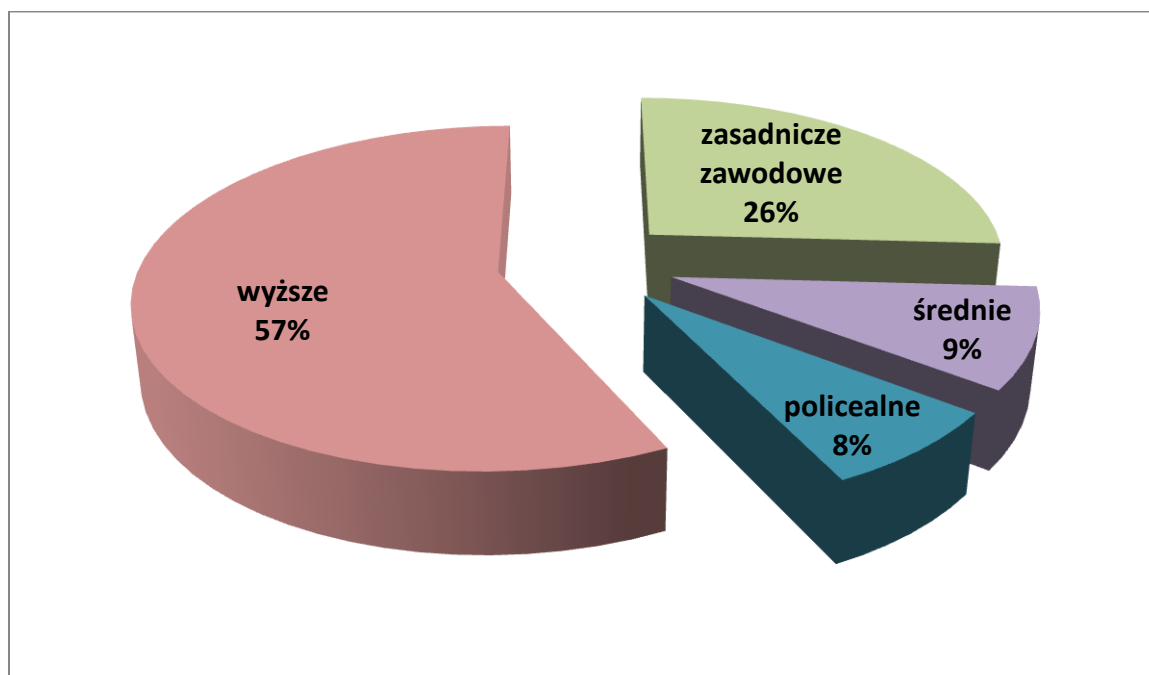
WIEK	LICZBA WYPEŁNIONYCH ANKIET
15-20	3
21-30	62
31-40	75
41-50	20
51-60	36
Powyżej 60	6
Razem	202

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największa grupa badanych to osoby w wieku pomiędzy 31 a 40 rokiem życia. Stanowią oni 37% ogółu respondentów. Liczny udział mają mieszkańcy Powiatu Brzeskiego w przedziale wiekowym: od 21 do 30 lat (31%). Z kolei mniejszy procent w badaniu reprezentuje grupa wiekowa między 41 a 50 rokiem życia (10%) oraz od 51 do 60 roku życia (18%). Pozostałe osoby w wieku 15-20 lat oraz powyżej 60 lat stanowią łącznie 4% badanych.

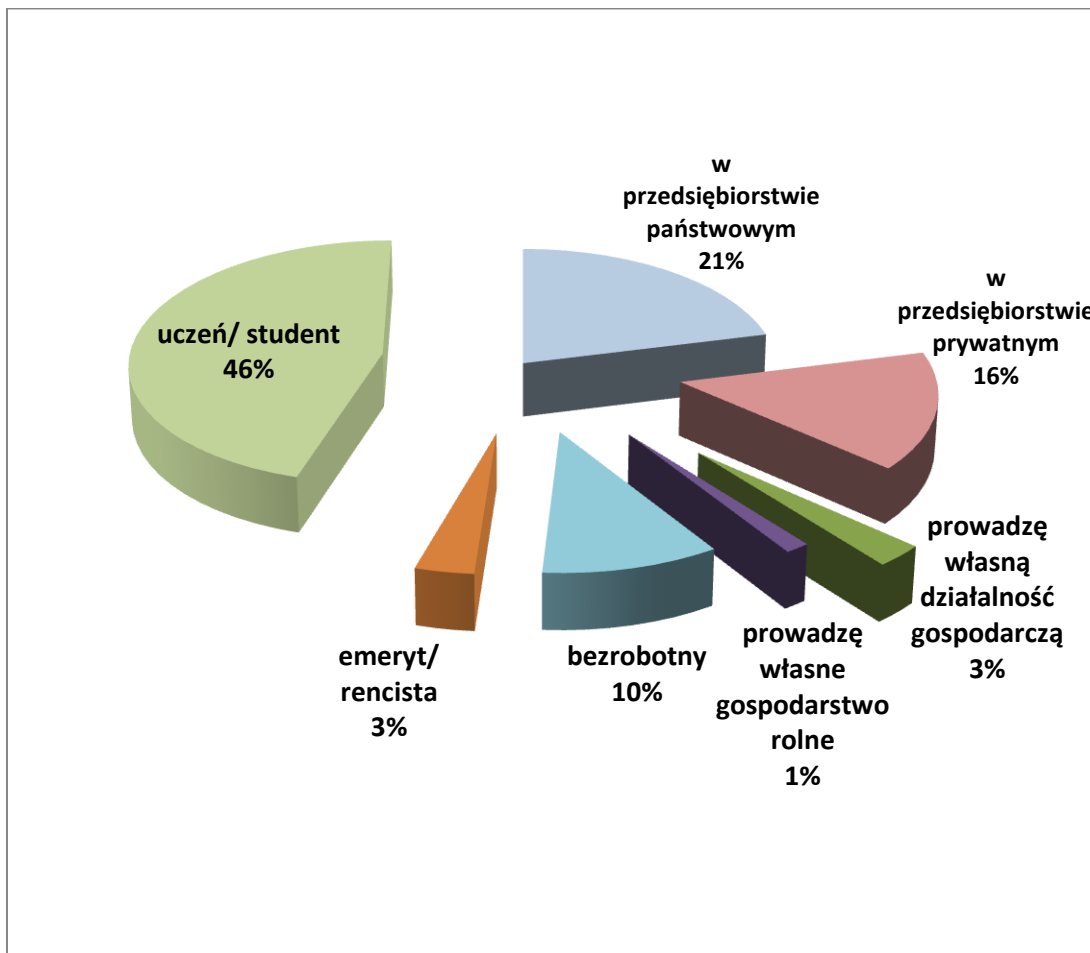
Wykres 1 Struktura wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dominującą grupą w badaniu ankietowym są osoby deklarujące wykształcenie wyższe (57%). Z kolei na drugim miejscu są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%). Istotne jest także spostrzeżenie jakich grup brakuje w badaniu ankietowym tj. mieszkańców z wykształceniem podstawowym oraz gimnazjalnym.

Wykres 2 Struktura zatrudnienia

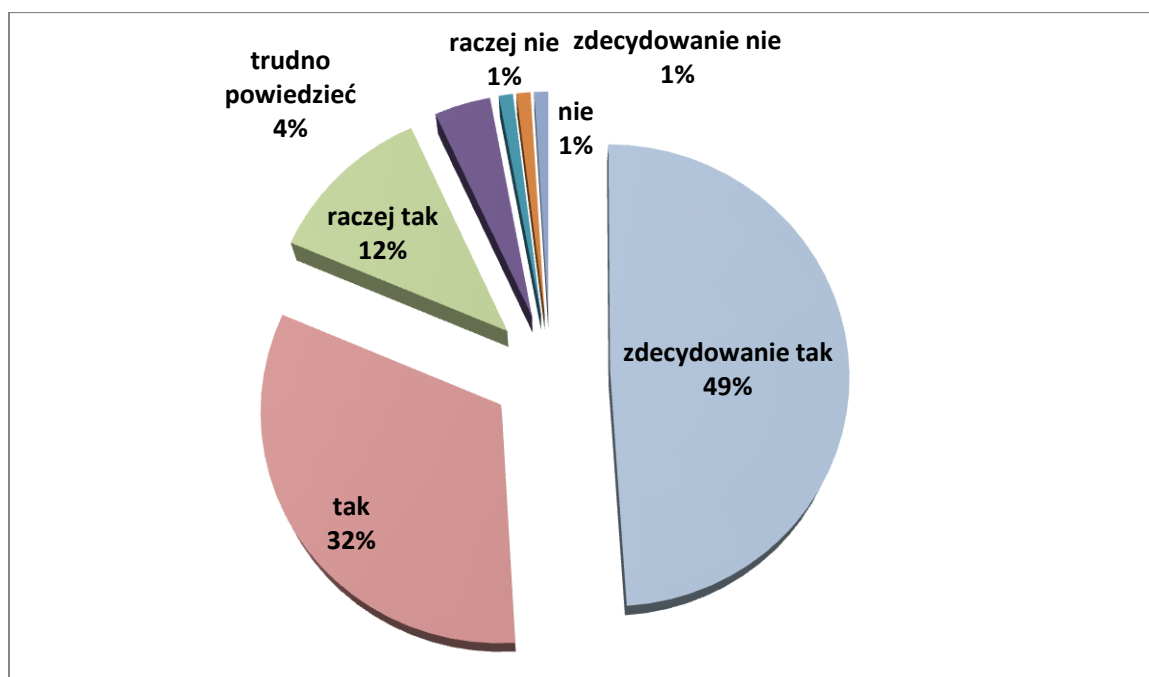
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Według wyników badań ankietowych największa grupa to uczniowie oraz studenci (46% ogółu). Z kolei na drugim miejscu są pracownicy przedsiębiorstw państwowych (21%) oraz zatrudnieni w przedsiębiorstwach prywatnych (16%). Znacząca jest także grupa bezrobotnych (10%). Istotne jest to, że każda grupa zawodowa wymieniona w strukturze zawodowej ma swoje przedstawicielstwo w badaniu ankietowym.

OCENA POTRZEBY POSIADANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO

Uznano za zasadne zapytanie respondentów indywidualnie o subiektywne odczucie, czy uważają za potrzebne zbudowanie Strategii Rozwoju. Celem pytania było zaprezentowanie podejścia mieszkańców do tworzenia dokumentu strategicznego, a także pośrednio ich angażowania w wytyczanie kierunków rozwoju Powiatu Brzeskiego.

Wykres 3 Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego

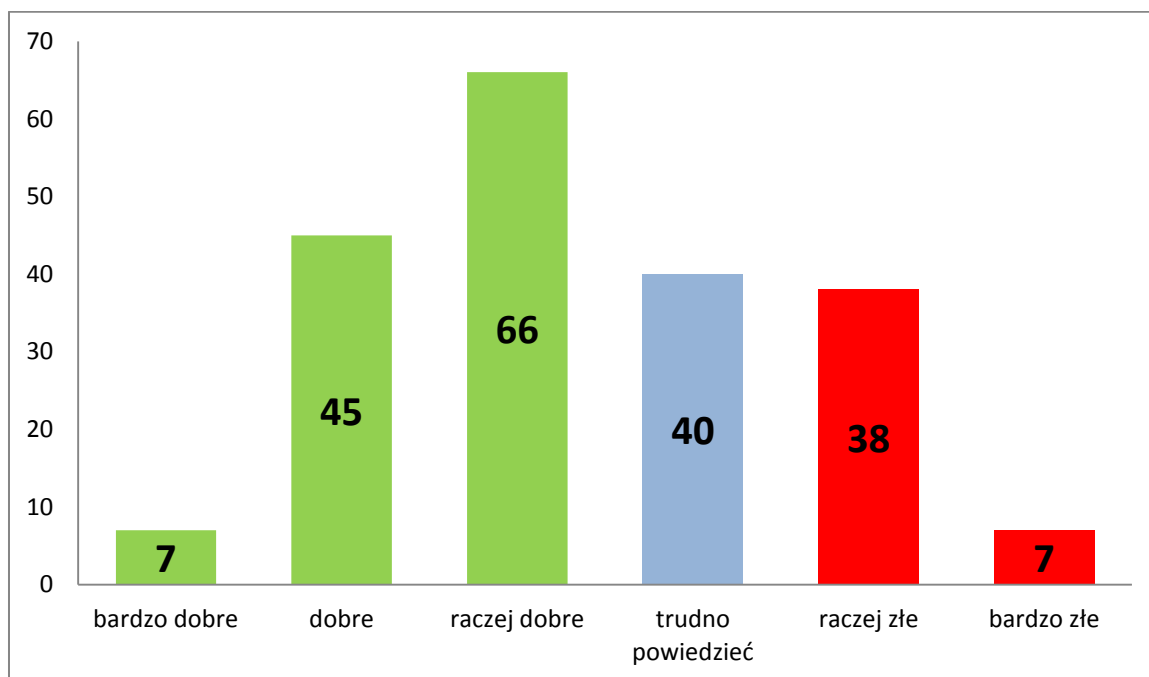
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Spośród ogółu ankietowanych 93% osób czuje potrzebę budowania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego. Jedynie 6 osób na 202 respondentów nie uważa za potrzebne tworzenia Strategii. Z kolei 8 osób stwierdza, że trudno powiedzieć, czy istnieje potrzeba Strategii Rozwoju.

OGÓLNA OCENA ŻYCIA W POWIECIE BRZESKIM

Celem pytania była próba zaprezentowania ogólnego poziomu zadowolenia z życia w Powiecie Brzeskim. Jest to ważna informacja w szczególności przy diagnozowaniu problemów, celów oraz kierunków rozwoju Powiatu, które mają za zadanie podwyższenie poziomu jakości życia mieszkańców w Powiecie Brzeskim.

Wykres 4 Ogólna ocena życia w Powiecie Brzeskim

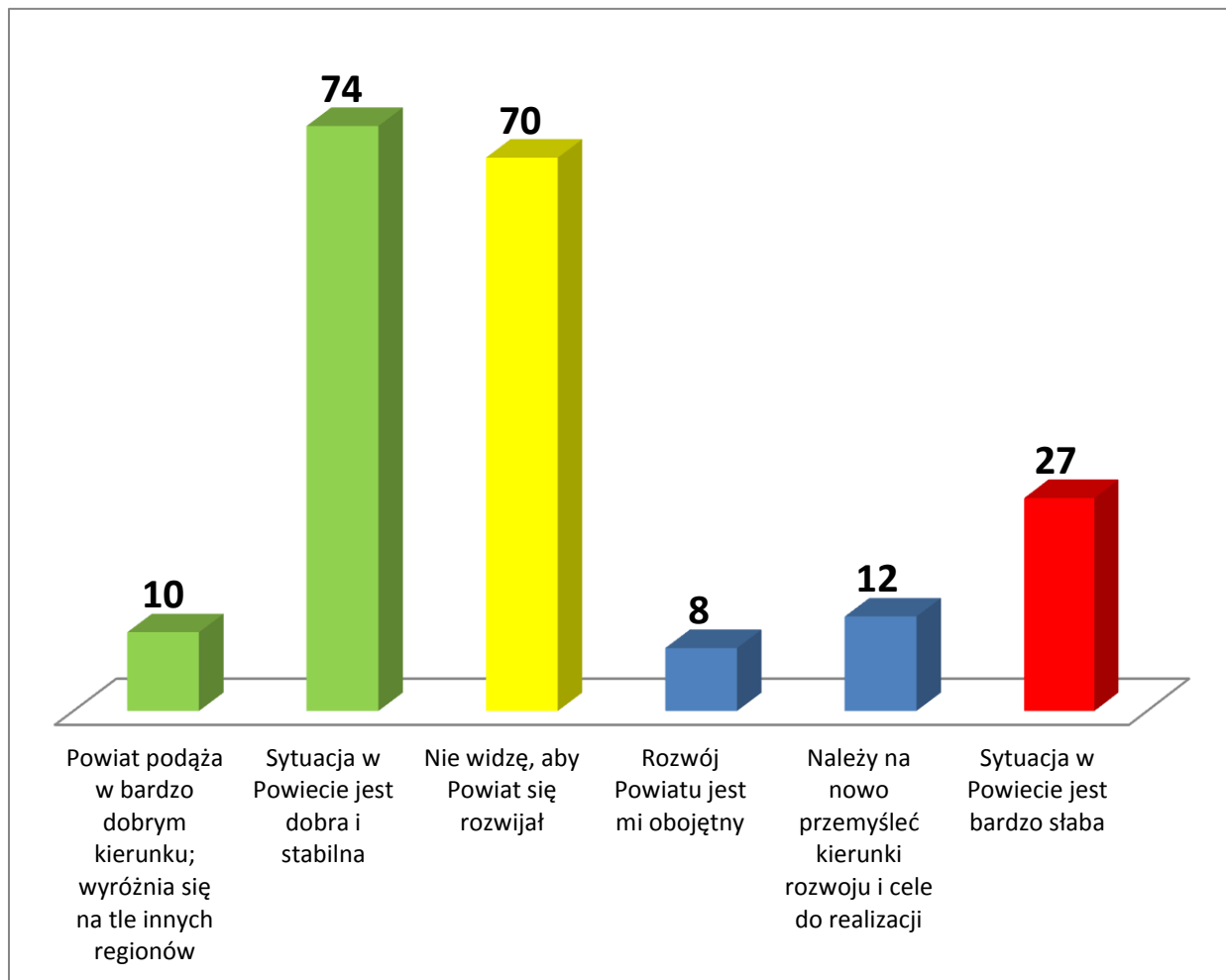

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość badanych deklaruje, że ich poziom życia w Powiecie Brzeskim jest raczej dobry (33% odpowiedzi), dobry (22%), bardzo dobry (3%). Stosunkowo duża jest grupa osób niezdecydowanych odnośnie zaklasyfikowania własnego poziomu życia, a łącznie 45 mieszkańców deklaruje, że jest on negatywny (22%). Należałoby się zastanowić nad przyczynami, zakresem niezadowolenia mieszkańców w procesie uspołecznienia Strategii, możliwościami rozwiązań.

OCENA SYTUACJI W POWIECIE BRZESKIM

Wykres 5 Ocena sytuacji w Powiecie Brzeskim

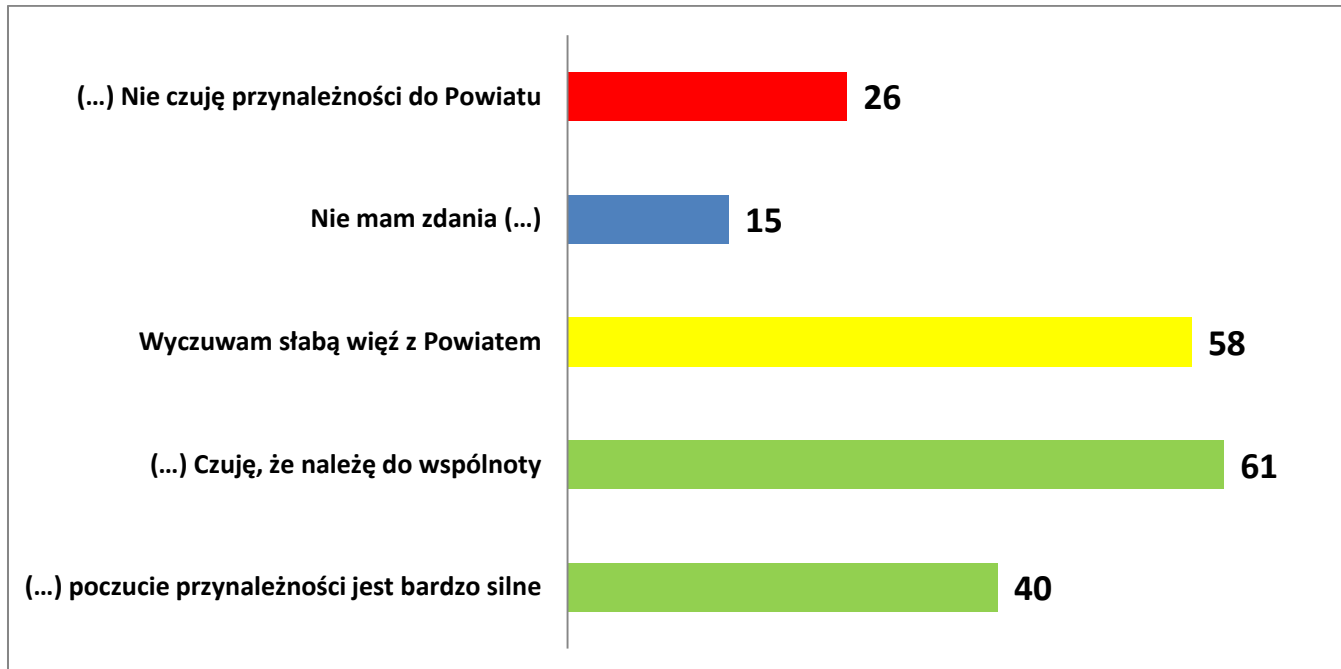

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największa grupa odpowiedzi dotyczy: „Sytuacja w Powiecie jest dobra i stabilna” (37% badanych). Na drugim miejscu są osoby, które twierdzą, że nie widzą, aby Powiat się rozwijał (35%). Spośród wszystkich badanych 10 osób uznaje, że „Powiat podąża w bardzo dobrym kierunku” oraz, że „wyróżnia się na tle innych regionów”. Stosunkowo duży udział mają osoby, które są niezadowolone z życia w Powiecie, a także oceniają, że sytuacja w Powiecie jest bardzo słaba (13%). Należy zwrócić uwagę w procesie uspołeczniania na aspekty związane z rozwojem, inwestycjami, planami na lata 2014-2020.

OCENA POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO POWIATU BRZESKIEGO

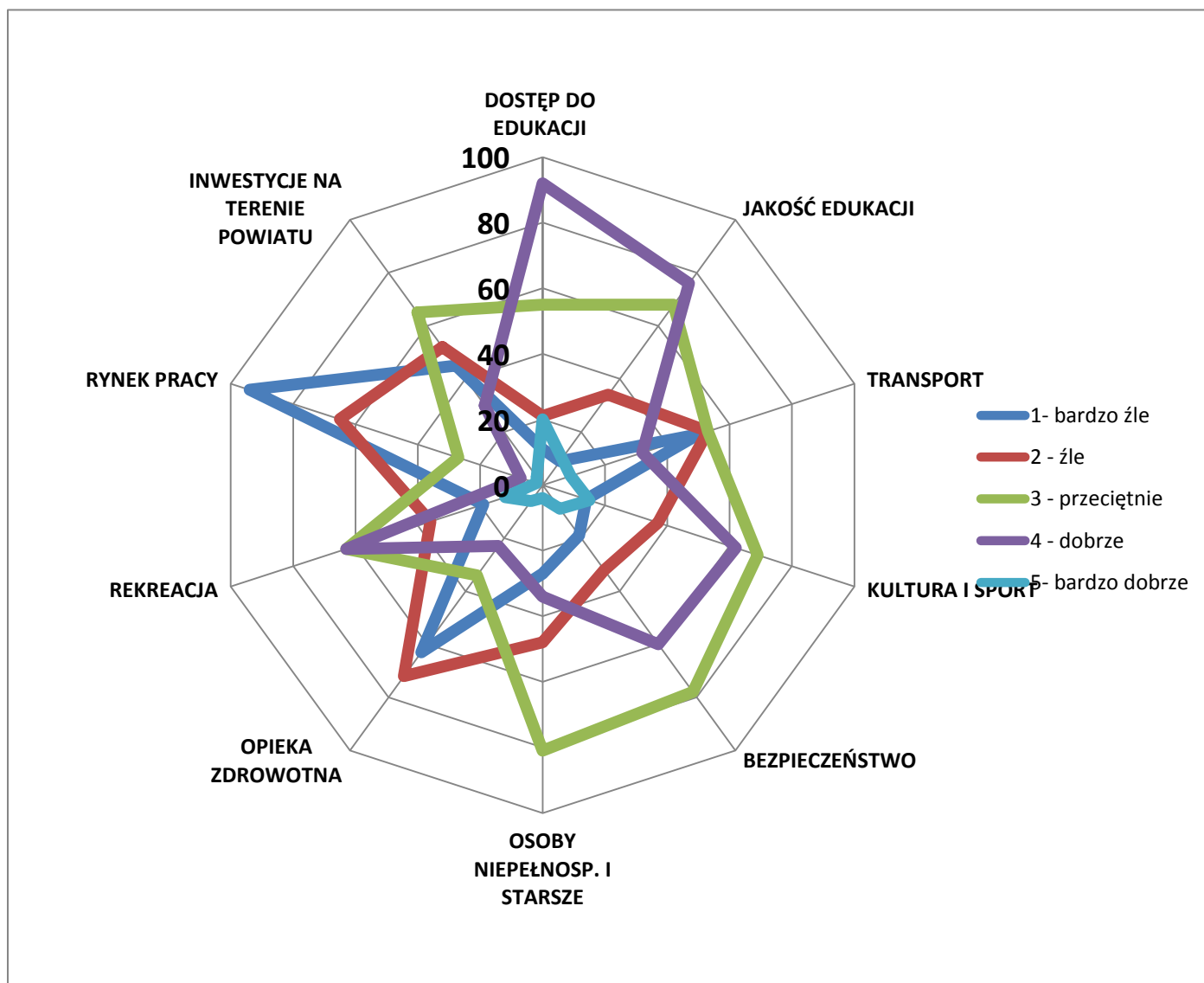
Wykres 6 Ocena poczucia przynależności do Powiatu Brzeskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Połowa respondentów czuje się związana z Powiatem Brzeskim. Z tego 20% osób deklaruje swój lokalny patriotyzm, silne poczucie przynależności do Powiatu. Na drugim miejscu są ankietowani, którzy czują słabą więź z Powiatem (29%). Należy także zastanowić się w procesie uspołecznienia nad przyczynami i rozwiązaniami dla zwiększenia poczucia przynależności do Regionu.

Wykres 7 Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie Powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wykres radarowy przedstawia linie, która odzwierciedlają skalę oceny od 1 do 5 (1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze) poszczególnych kategorii. Obszary zadań, które były oceniane w tym pytaniu to:

1. Dostęp do edukacji
2. Jakość edukacji
3. Transport
4. Kultura i sport
5. Bezpieczeństwo
6. Osoby niepełnosprawne i starsze

7. Opieka zdrowotna
8. Rekreacja
9. Rynek pracy
10. Inwestycje na terenie Powiatu

Liczyby 0, 20... aż do 100 oznaczają liczbę wskazań na konkretną ocenę (1-5), wyrażonych przez mieszkańców w danej kategorii.

Kategorie zakwalifikowane przez największą część respondentów jako **przeciętne (3) lub dobre (4)** to:

- dostęp do edukacji (55 osób – przeciętnie; 92 – dobrze);
- jakość edukacji (68 osób – przeciętnie; 76 – dobrze);
- kultura i sport (69 osób – przeciętnie; 62 – dobrze);
- bezpieczeństwo (78 – przeciętnie; 60 – dobrze);
- rekreacja (63 – przeciętnie; 63 – dobrze).

Z kolei ankietowani gorsze noty – głównie między 1 a 3 – otrzymali kategorie:

- transport (50 osób – bardzo źle; 53 – źle; 53 – przeciętnie);
- inwestycje na terenie Powiatu (45 osób – bardzo źle; 52 – źle; 65 – przeciętnie);
- osoby niepełnosprawne i starsze (48 osób – źle, 81 – przeciętnie).

Spośród kategorii **najslabiej** zostały ocenione:

- opieka zdrowotna (63 osoby – bardzo źle; 72 – źle);
- rynek pracy (94 osoby – bardzo źle; 65 – źle).

Jest to bardzo znaczący sygnał, że opieka zdrowotna oraz rynek pracy to muszą być obszary, które powinny zostać głębiej przeanalizowane w zakresie diagnozowania problemów, celów, rozwiązań.

PRIORYTETOWE OBSZARY ROZWOJU NA TERENIE POWIATU

Kolejne pytanie bezpośrednio wynika z poprzedniego tj. oceny zadań oraz inwestycji na terenie Powiatu Brzeskiego. Respondenci mieli tutaj za zadanie przedstawić, które obszary są według nich kluczowymi obszarami do rozwoju w okresie 2014-2020.

Tabela 3 Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie Powiatu w latach 2014-2020

NAZWA OBSZARU ROZWOJU	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
OCHRONA ŚRODOWISKA, EKOLOGIA	31
DOSTĘPNOŚĆ DO EDUKACJI	62
TRANSPORT	33
KULTURA	19
BEZPIECZEŃSTWO	31
OSOBY STARSZE	6
OPIEKA ZDROWOTNA	93
REKREACJA	12
RYNEK PRACY	157
INWESTYCJE NA TERENIE POWIATU	49

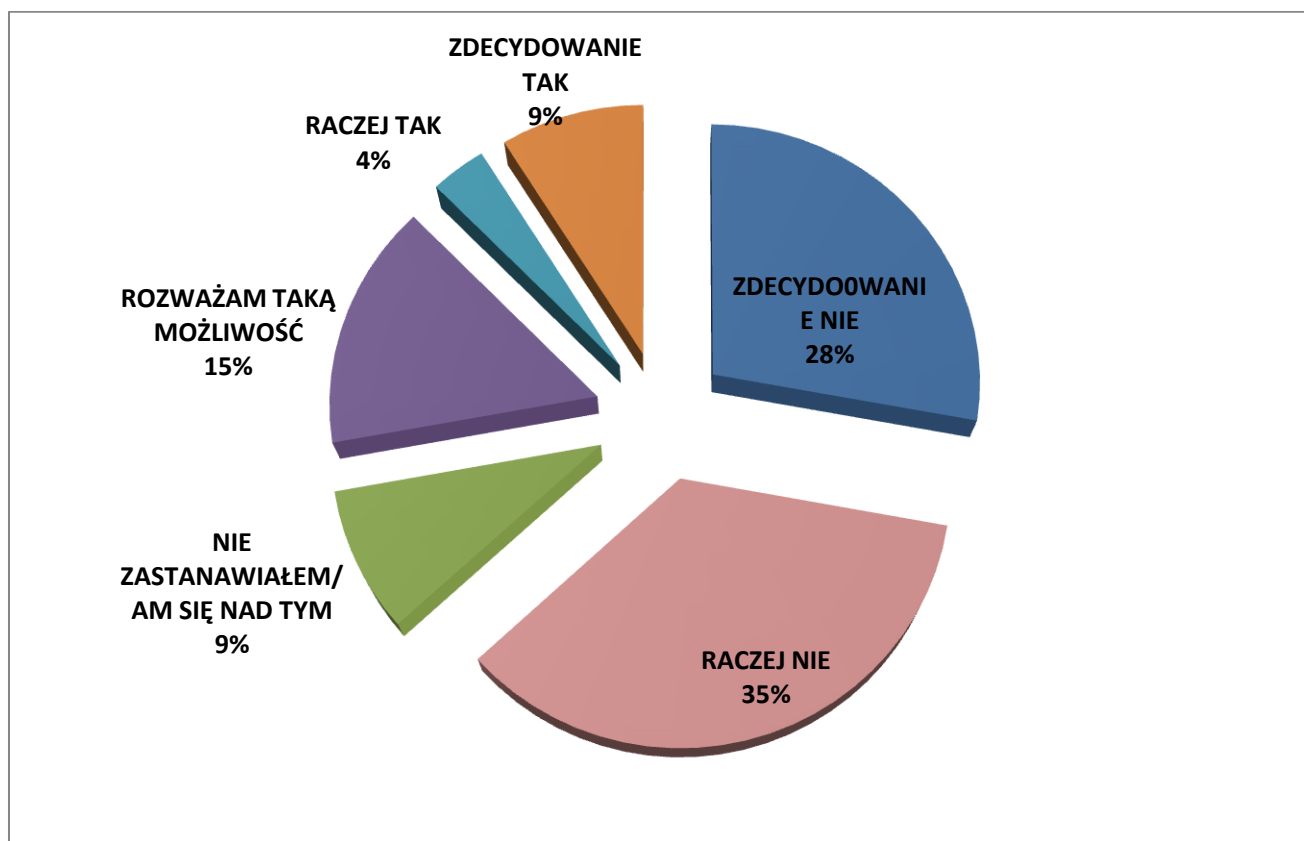
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyróżnione zostały obszary, które według mieszkańców stanowią priorytet do rozwoju w okresie 2014 – 2020. Spośród wszystkich ankietowanych 157 osób stwierdziło, że istotne jest skoncentrowanie się na szukaniu rozwiązań w obszarze rynku pracy. Na drugim miejscu ankietowani wytypowali opiekę zdrowotną. Kolejnym problematycznym obszarem są: dostęp do edukacji, inwestycje na terenie Powiatu. Mieszkańcy także zwracają uwagę na konieczność zadbania o ochronę środowiska na terenie Powiatu Brzeskiego.

PLANY RELOKACYJNE MIESZKAŃCÓW POWIATU BRZESKIEGO

Badani odpowiadali na pytania dotyczące planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania poza obszar Powiatu Brzeskiego. Jest to istotne pytanie w kontekście odczuć, opinii społeczeństwa o ogólnym poziomie życia, warunków, możliwości rozwoju na terenie Powiatu Brzeskiego.

Wykres 8 Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5-7 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość ankietowanych (63% osób) nie zamierza zmienić miejsca zamieszkania poza obszar Powiatu Brzeskiego. Z ogółu badanych 13% mieszkańców zadeklarowało chęć relokacji poza Powiat Brzeski. Z kolei 15% respondentów rozważa możliwość przeprowadzenia się, a 9% nie zastanawiało się nad zmianą miejsca zamieszkania.

2.2. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Kolejną grupą docelową badania ankietowego są przedstawiciele przedsiębiorstw. Badane były nie tylko firmy, które mają swoje siedziby na terenie Powiatu Brzeskiego, ale także te, które prowadzą działalność w jej granicach. Ważne było wydzielenie tematu rynek pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż już na etapie diagnozy społeczno-gospodarczej ten obszar pojawił się jako problematyczny. Ponadto, przedstawiciele przedsiębiorstw mają inną perspektywę oceny Powiatu niż pozostałe grupy interesariuszy.

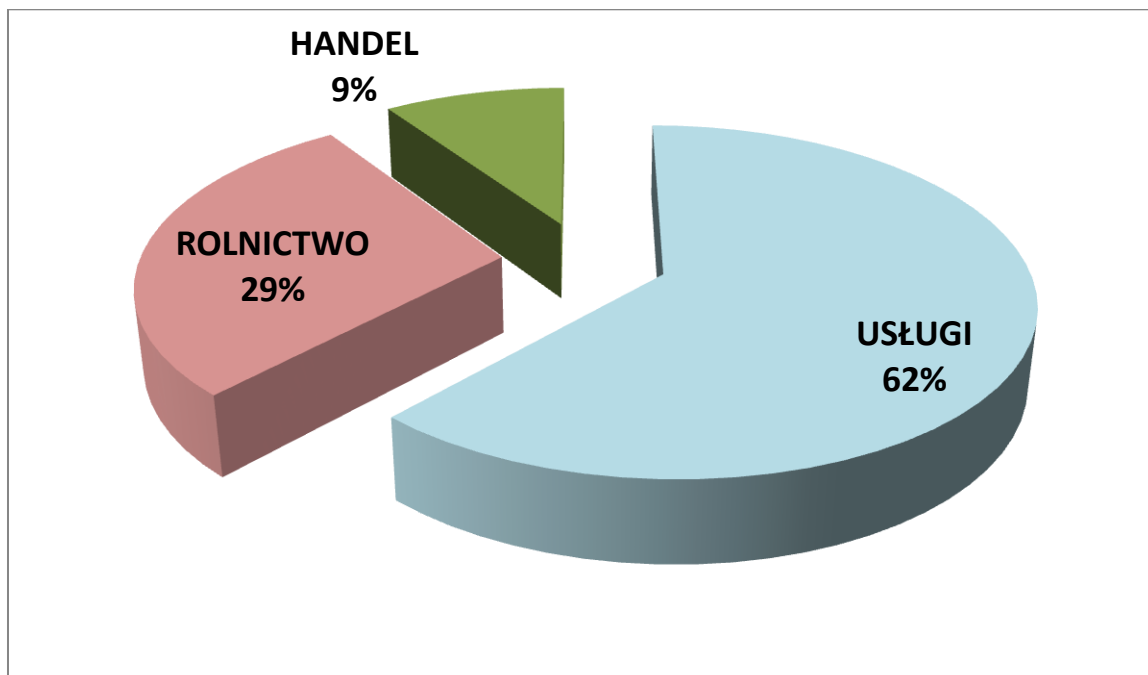
Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Ocena rozwoju prowadzonej działalności;
2. Ocena bieżącej sytuacji finansowej;
3. Korzystanie z zewnętrznych form wsparcia finansowego;
4. Warunki prowadzenia działalności;
5. Wsparcie lokalnej działalności;
6. Propozycja zadania do realizacji na terenie Powiatu Brzeskiego;
7. Relacje przedstawicieli samorządu terytorialnego w stosunku do przedsiębiorstw.

DANE O FIRMIE

Na początku ankiety należało scharakteryzować grupę przedstawicieli przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu.

Wykres 9 Rodzaje branż

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość respondentów, która wzięła udział w badaniu to przedstawiciele branż usługowych (62% osób). Z kolei na drugim miejscu jest reprezentacja branży rolniczej (29%). Najmniejszy odsetek jest wśród kadry zatrudnionej w handlu (9%).

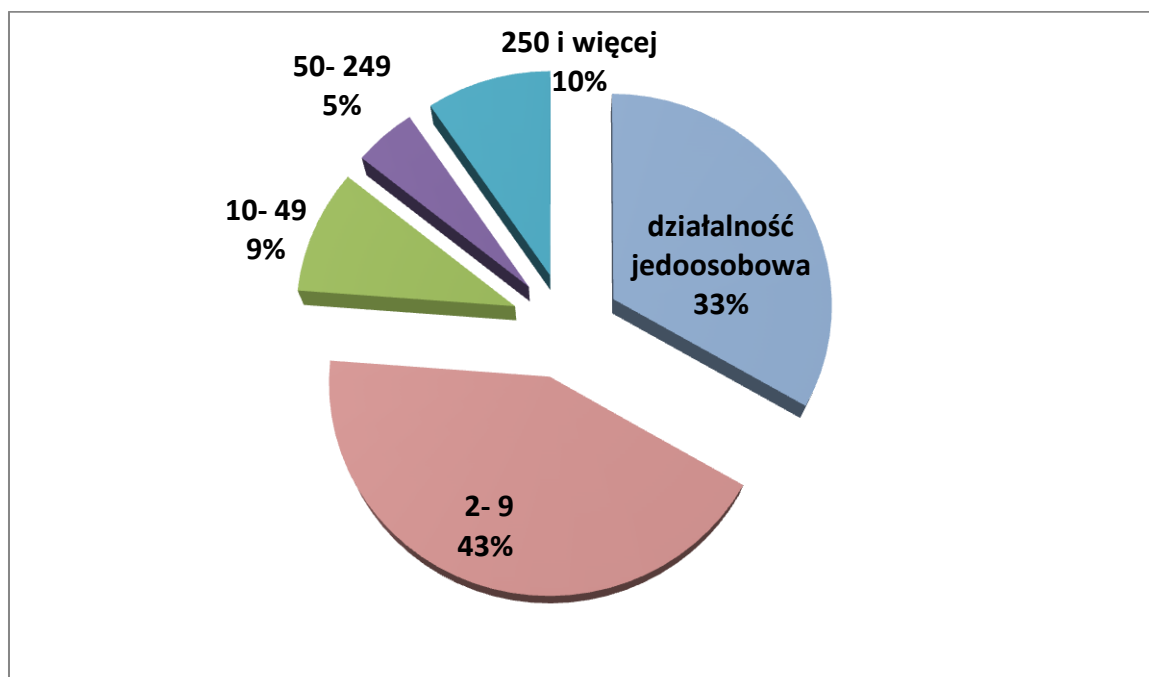
Tabela 4 Rok rozpoczęcia działalności

ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI	LICZBA WYPEŁNIONYCH ANKIET
Do 1989r.	4
1990-2004	3
2005-2013	13
2014	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największy udział w badaniu mają osoby reprezentujące przedsiębiorstwa powstałe pomiędzy 2005r. a 2013r. Jest to 62% ogółu respondentów. Na drugim miejscu są pracujący w firmach powstałych przed 1989r. Należy także zauważyć, że w badaniu wzięli udział przedsiębiorcy reprezentujące wszystkie kategorie związane z latami powstania poszczególnych działalności gospodarczych/ rolniczych.

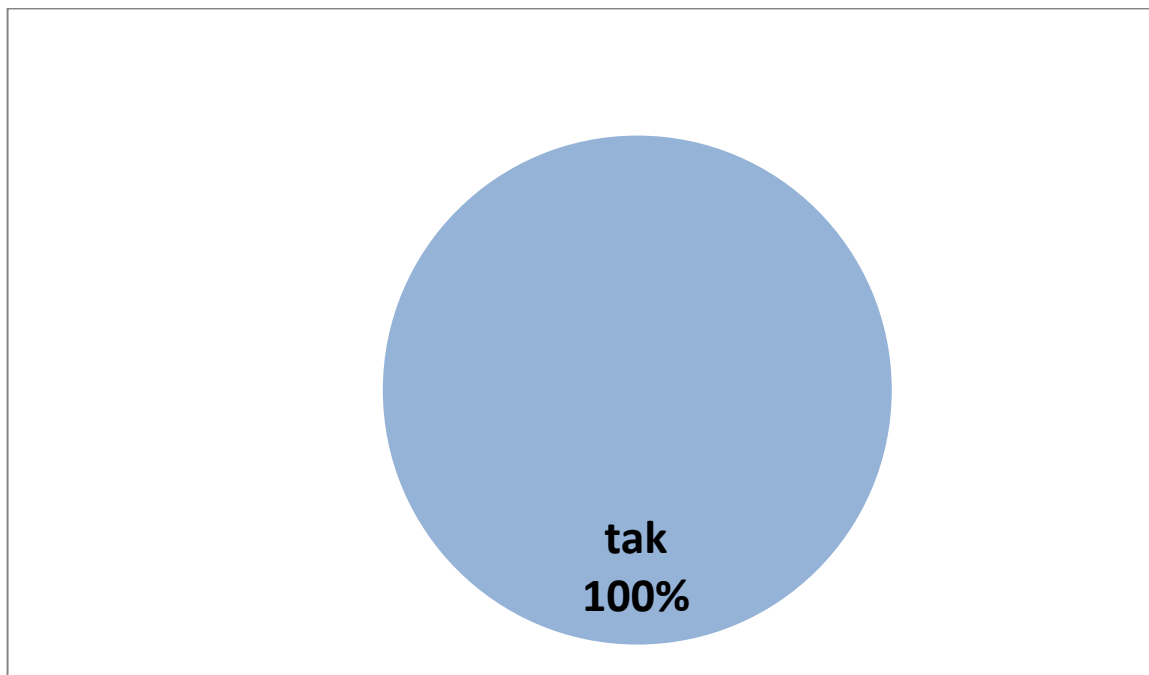
Wykres 10 Struktura wielkości zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największy jest udział mikroprzedsiębiorstw zatrudniających od 2 do 9 pracowników (43% ogółu badanych). Na drugim miejscu są osoby prowadzące jednoosobowe działalności gospodarcze. W badaniu ankietowym wzięli udział reprezentanci wszystkich wymienionych kategorii ze struktury wielkości zatrudnienia. Są małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników), średnie przedsiębiorstwa (50-249 osób) oraz duże firmy tj. zatrudniające powyżej 250 ludzi.

Wykres 11 Pierwsza siedziba firmy/ pierwsze miejsce wykonywania działalności

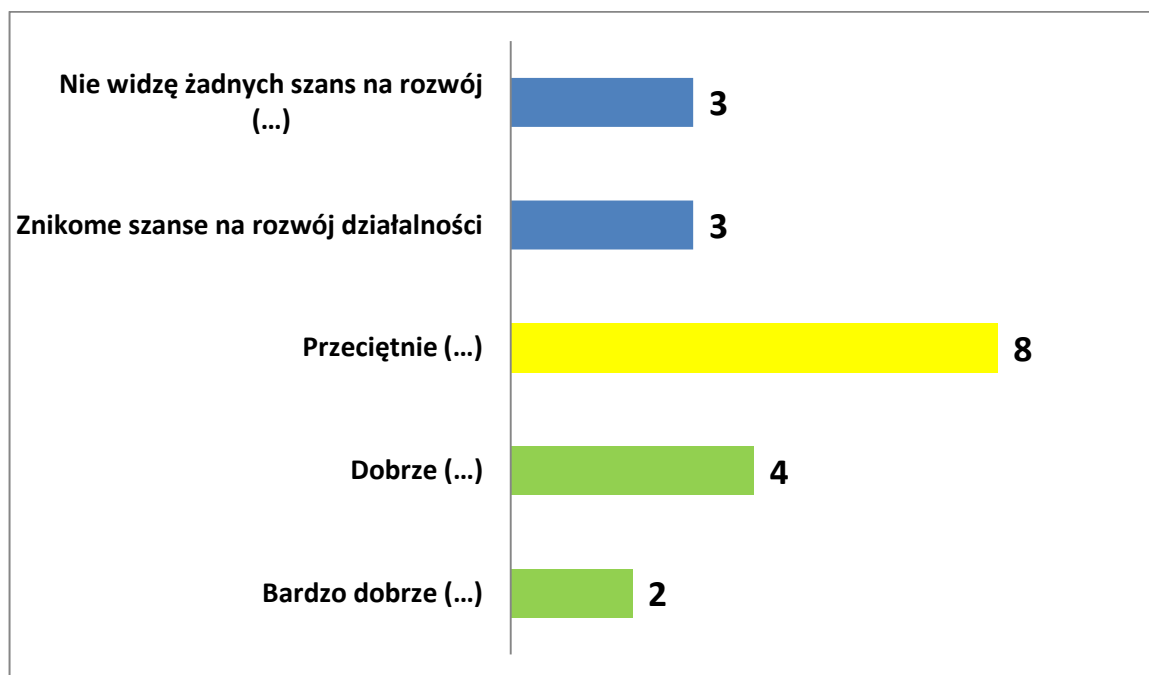
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wszyscy respondenci, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym mają swoją pierwszą siedzibę firmy lub pierwsze miejsce wykonywania działalności gospodarczej/ rolniczej na terenie Powiatu Brzeskiego. W trakcie uspołeczniania należy się zastanowić nad przewagami konkurencyjnymi Powiatu Brzeskiego, ofertą Powiatu dla przedsiębiorców, inwestorów, planowanymi zadaniami dotyczącymi rozwoju rynku pracy.

OCENA ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Pytanie dotyczyło zarówno możliwości rozwoju samej działalności gospodarczej na terenie Powiatu Brzeskiego jak i elementu współpracy, relacji przedsiębiorca – samorząd terytorialny.

Wykres 12 Jak ocenia Pan/ Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na obszarze Powiatu?

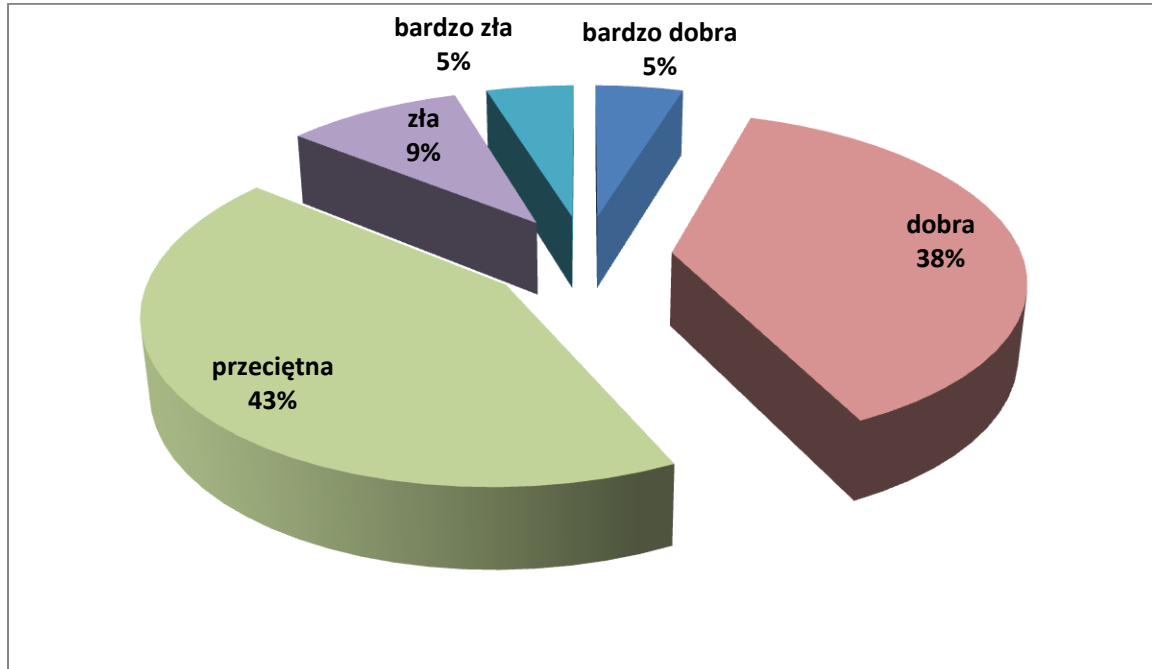

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość badanych (62%) twierdzi, że możliwości rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie Powiatu, są przeciętne. Z kolei łącznie 46% respondentów deklaruje, że możliwości są dobre lub bardzo dobre, a współpracę z samorządem terytorialnym oceniają pozytywnie. W procesie uspołeczniania należy się zastanowić nad szansami i zagrożeniami dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Powiatu Brzeskiego.

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wykres 13 Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (43% ogółu) deklaruje, że bieżąca sytuacja finansowa jest przeciętna. Na drugim miejscu są ankietowani, którzy twierdzą, że jest ona dobra. Negatywną ocenę sytuacji finansowej przedstawia 14% badanych, zaś jedynie 5% ocenia ją na bardzo dobrą.

KORZYSTANIE Z ZEWNĘTRZNYCH FORM WSPARCIA FINANSOWEGO

Tabela 5 Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?

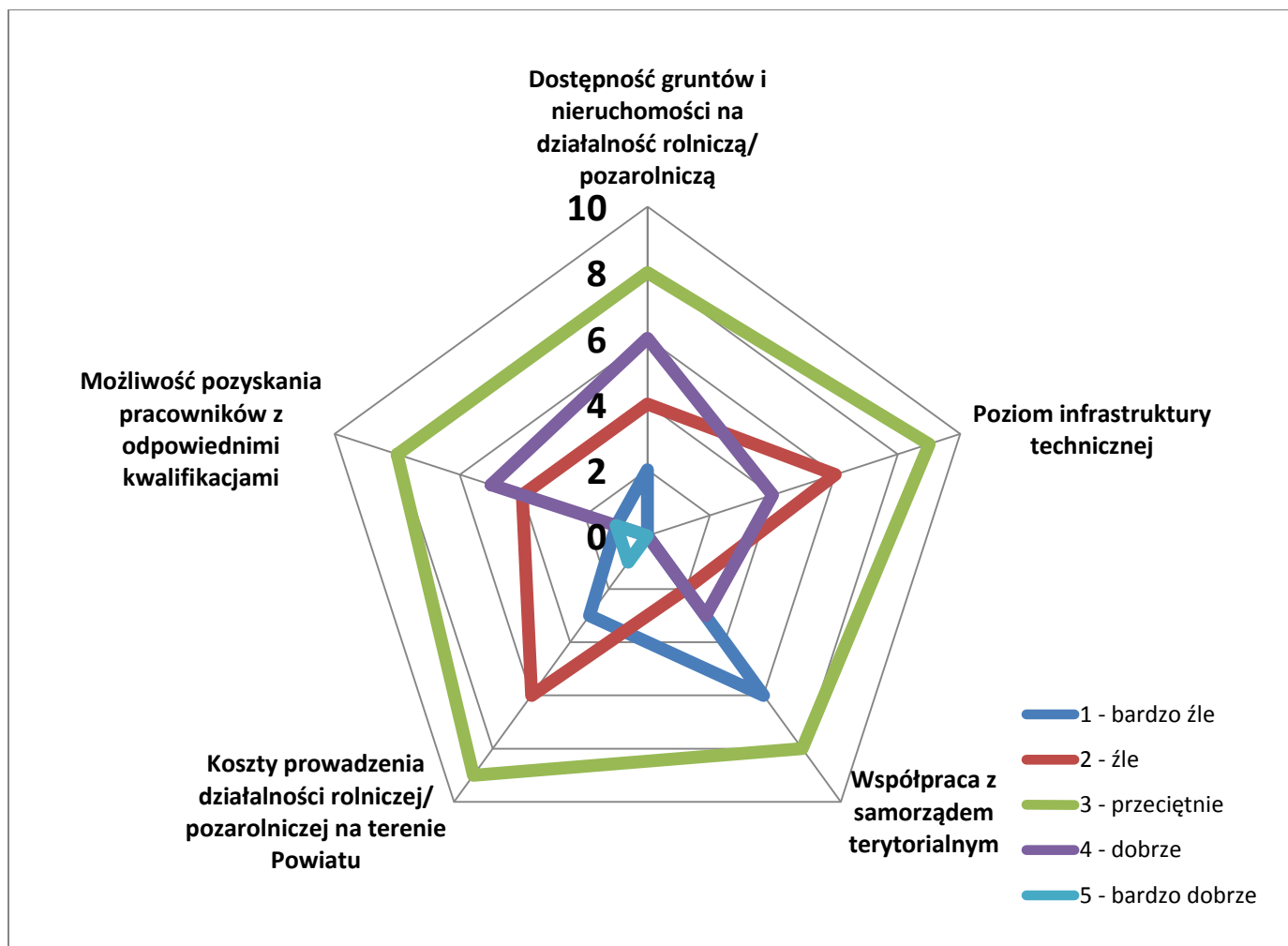
KATEGORIA	TAK	NIE
Instrumenty finansowe o charakterze komercyjnym (pożyczki, kredyty, inne)	8	13
Finansowanie ze środków europejskich (np. POKL, PO IG, pożyczki Jeremie)	4	17
Dotacje z budżetu Skarbu Państwa (np. Funduszu Pracy, PFRON, inne)	7	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów deklaruje, że nie korzystało z żadnych instrumentów finansowych o charakterze komercyjnym tj. pożyczek, kredytów (62%), ani ze środków Unii Europejskiej (81%) oraz dotacji ze Skarbu Państwa (67%). W dalszym etapie uspołeczniania Strategii Rozwoju należałoby poruszyć kwestie dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych dla firm ze źródeł zewnętrznych.

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Wykres 14 Jak ocenia Pan/ Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie Powiatu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość respondentów oceniło jako przeciętne wyszczególnione kategorie warunków prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie Powiatu. Średnia ocen waha się od 3,2 do 3,5. Najlepiej została oceniona kategoria: dostępność gruntów oraz nieruchomości (3,5). Najślabiej z kolei oceniono koszty prowadzenia działalności oraz współpracę z samorządem terytorialnym (3,2).

WSPARCIE LOKALNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tabela 6 Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie Powiatu?

KATEGORIA	TAK	NIE
Tworzenie stref ekonomicznych	7	12
Zrzeszanie przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	9	8
Wsparcie finansowe przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	5	13
Poziom infrastruktury technicznej	13	3
Poziom infrastruktury logistycznej	7	9
Pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	8	9
Promocja przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	2	13
Pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry	3	13
Wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy	10	7
Pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości	4	12
Brak danych	2	

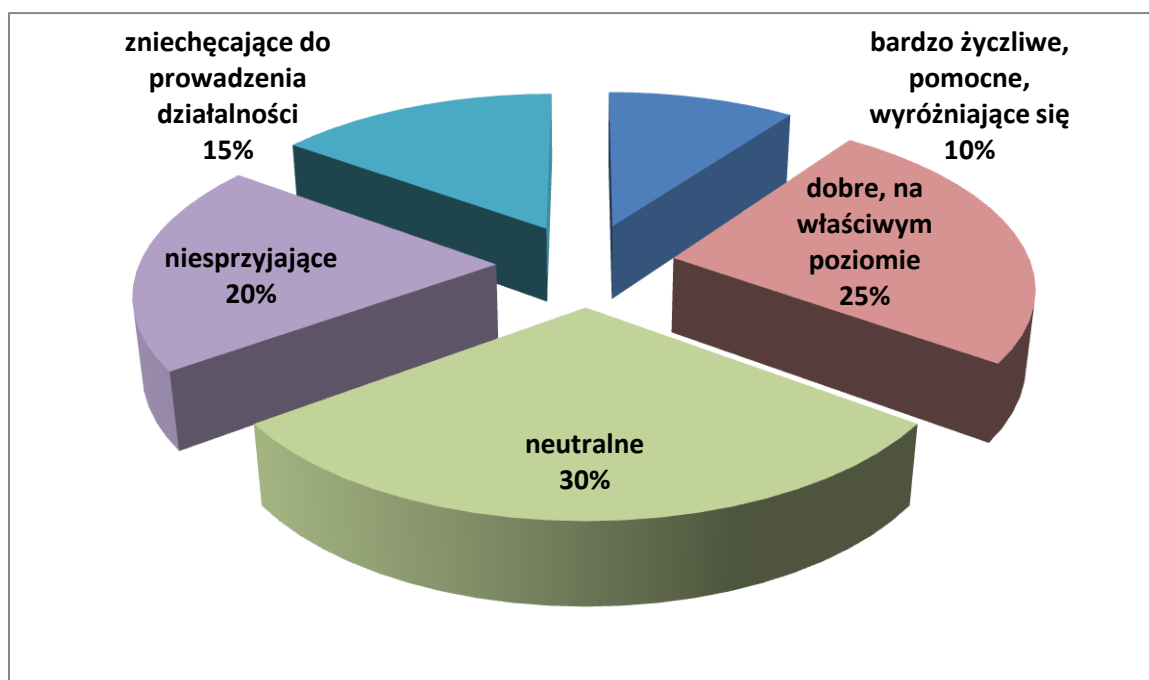
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci w większości są zadowoleni z poziomu infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności, a także ze wspierania w zakresie zatrudniania

pracowników, doposażenia stanowisk pracy. Duża część respondentów wskazuje, że są realizowane takie formy wsparcia jak: zrzeszanie przedsiębiorców, rolników, rzemieślników; jest stworzona strefa ekonomiczna; jest udzielana pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności. Najmniej osób wskazuje, że są realizowane takie formy wsparcia na terenie Powiatu Brzeskiego jak: pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry; pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości. Ponadto 86 % osób wskazuje, że lokalne przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa nie są promowane na terenie Powiatu.

PODEJŚCIE PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wykres 15 Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/ pozarolniczą?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W ostatnim pytaniu z ankiety skierowanej do przedsiębiorstw zadano pytanie o ocenę podejścia przedstawicieli samorządu terytorialnego do przedsiębiorstw. Najwięcej osób odpowiedziało, że ta relacja jest neutralna (30%). Z kolei 25% ankietowanych uznaje, że grunt współpracy jest dobry, na właściwym poziomie. Łącznie 35% respondentów postrzega negatywnie podejście samorządu do

przedstawicieli firm/ gospodarstw. A 10% ze wszystkich badanych jest bardzo zadowolonych z relacji; deklarują, że jest ono bardzo życzliwe, pomocne, wyróżniające się.

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Ostatnia grupa docelowa, która poddana została badaniom ankietowym to przedstawiciele organizacji pozarządowych. Środowiska organizacji pozarządowych są ważnym źródłem informacji o funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego, zrzeszania mieszkańców, poziomemu rozwojowi kapitału społecznego w Powiecie Brzeskim.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Obszar działalności organizacji pozarządowej
2. Ocena kondycji organizacji pozarządowej
3. Mocne strony organizacji pozarządowej
4. Słabe strony organizacji pozarządowej
5. Rozwój regionu, a fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe
6. Współpraca z samorządem terytorialnym
7. Formy współpracy organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym
8. Rada działalności organizacji pozarządowej
9. Potrzeby organizacji pozarządowych

Na początku należy określić do jakich organizacji pozarządowych należą respondenci niniejszego badania ankietowego oraz jaki jest ogólny obraz środowiska NGO w Powiecie Brzeskim. A zatem należy odpowiedzieć na pytania dotyczące obszaru działań (tutaj można wskazać więcej niż jeden), kondycji trzeciego sektora, jego słabych i mocnych stron.

OBSZAR DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 7 Proszę zaznaczyć właściwy obszar działalności Państwa organizacji pozarządowej.

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
Pomoc społeczna	6
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	6
Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu	15
Edukacja i wychowanie	8
Ekologia i ochrona zwierząt, ochrona dziedzictwa przyrodniczego	1
Ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich	0
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji	9
Ochrona i promocja zdrowia	9
Profilaktyka uzależnień	13
Wspomaganie i/ lub zrzeszanie organizacji	4
Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości	0
Wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych	6
Inne	1

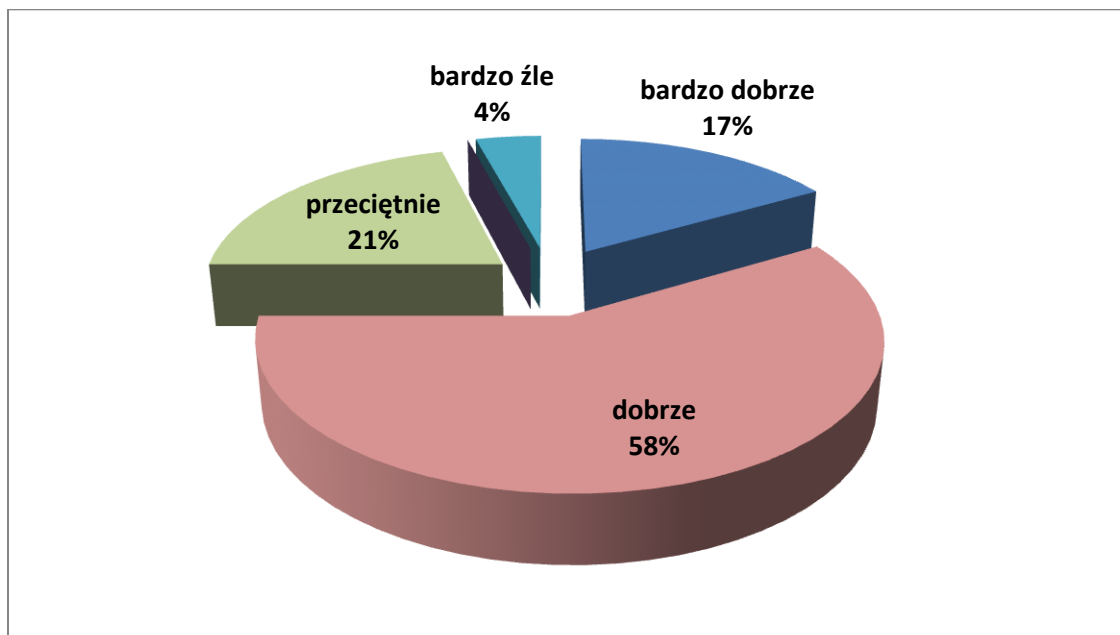
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Należy zwrócić uwagę na zróżnicowany zakres realizacji zadań przez środowisko pozarządowe na terenie Powiatu Brzeskiego. Obszary działalności organizacji pozarządowych z terenu Powiatu Brzeskiego dotyczą większości z wymienionych wyżej w Tabeli 7. Najwięcej osób deklaruje działania upowszechniające kulturę fizyczną i sport (15 wskazań w ankietach) oraz profilaktykę uzależnień (13). Po 9 osób twierdzi, że ich organizacje prowadzą zadania w ramach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji; a także w ramach ochrony i promocji zdrowia. Nieco mniej osób deklaruje zadania w obszarze edukacji, wychowania (8 ankietowanych), a także pomocy społecznej, działania na rzecz osób

niepełnosprawnych, wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych (6 respondentów).

OCENA KONDYCJI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Wykres 16 Jak ocenia Pan/ Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ponad 70% ankietowanych ocenia pozytywnie kondycję organizacji pozarządowej – 58% uważa, że stan jest dobry, a 17%, że bardzo dobry. Z kolei 21% ankietowanych deklaruje, że kondycja organizacji jest przeciętna. Bardzo źle widzi swoją organizację 1 osoba.

MOCNE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 8 Jakie są mocne strony Państwa organizacji pozarządowej?

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Wysokie przychody	1
Duża liczba członków/ pracowników	3
Rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	16
Owocna współpraca ze społecznością lokalną	13
Wysokie kwalifikacje pracowników	6
Zaangażowanie członków/ pracowników	13
Realizacja ciekawych projektów	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ponad 10 respondentów wskazało, że silnymi stronami ich organizacji pozarządowych są: rozpoznawalność organizacji w otoczeniu, owocna współpraca ze społecznością lokalną, zaangażowanie członków organizacji, a także realizacja ciekawych projektów. Głównymi zaletami środowiska pozarządowego jest zatem społeczność lokalna, jej kapitał społeczny, chęć do angażowania się w sprawy społeczne, kulturalne.

SŁABE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 9 Jakie są słabe strony Państwa organizacji pozarządowej?

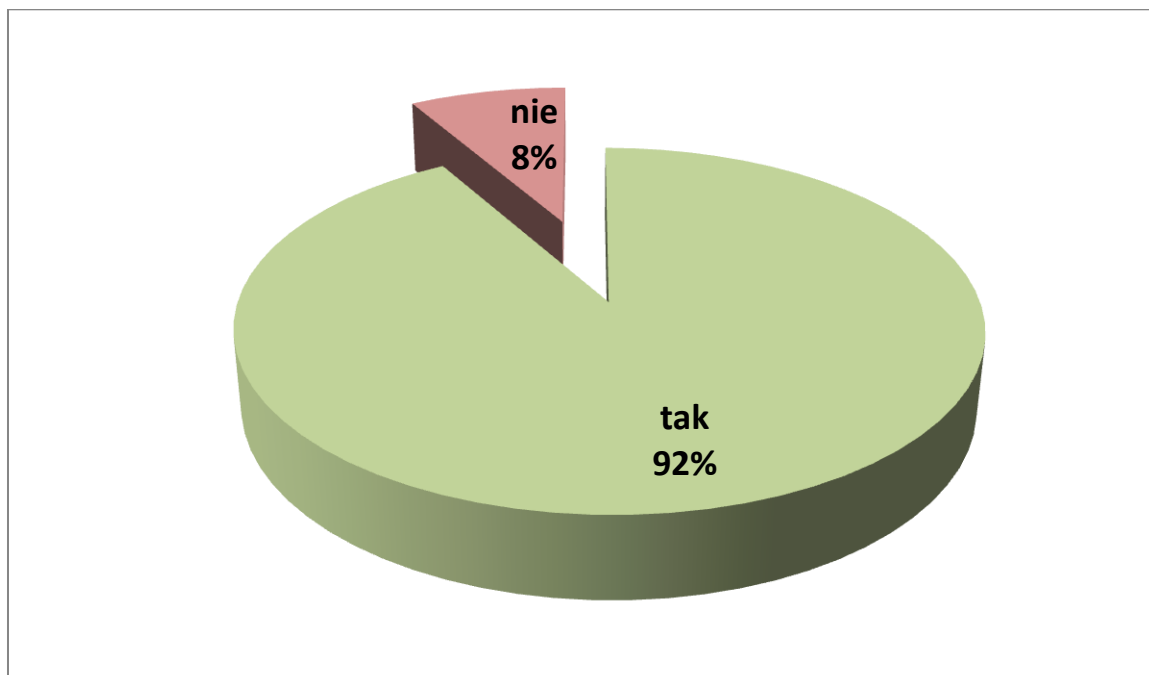
KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Niskie przychody	18
Mała liczba członków/ pracowników	5
Niska rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	5
Słaba współpraca ze społecznością lokalną	4
Niskie kwalifikacje pracowników	1
Niskie zaangażowanie członków/ pracowników	7
Brak realizacji ciekawych projektów	0
Inne	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowani podają, że główną słabą stroną organizacji pozarządowych są niskie dochody (18 wskazań). Niewielkie środki finansowe – pozyskiwane albo z grantów albo ze składek członkowskich, funduszy prywatnych – mogą wpływać bezpośrednio także na możliwości realizowania ciekawych projektów.

ROZWÓJ REGIONU, A FUNDUSZE POZYSKIWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Wykres 17 Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?

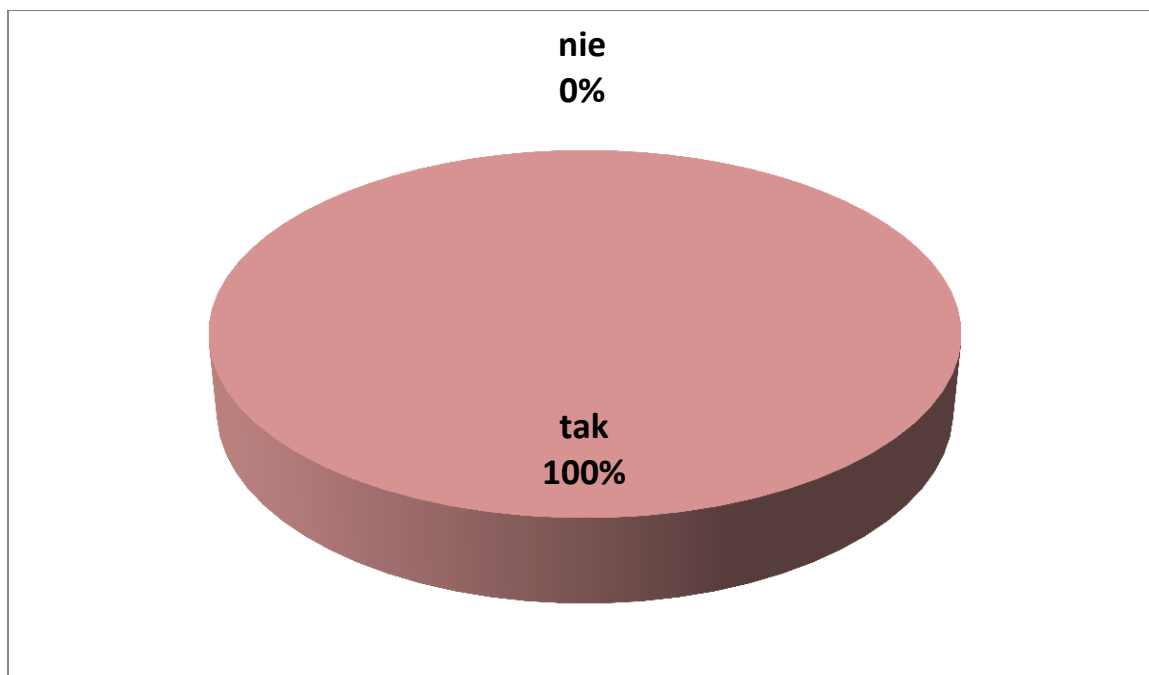

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Niemal wszyscy respondenci (92%) zadeklarowali, że fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe są szansą na rozwój regionu. Jest to istotne w kontekście potencjału organizacji, wskazywanych przez przedstawicieli silnych i słabych stron. Środki finansowe dla NGO nie są postrzegane tylko jako pozyskiwane na własne cele organizacji, ale dla dobra ogółu społeczności lokalnej, która będzie korzystała z produktów realizowanych działań.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Wykres 18 Czy Państwa organizacja pozarządowa współpracuje z samorządem terytorialnym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wszyscy respondenci deklarują współpracę z samorządem. Warto by przemyśleć w jaki sposób do tej pory była prowadzona współpraca jednostek samorządowych ze środowiskiem pozarządowym, a także jak poprawić te relacje, jak rozwinąć działania partnerskie.

FORMY WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Tabela 10 Zaznacz formy współpracy dotyczące Państwa organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w Powiecie. Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

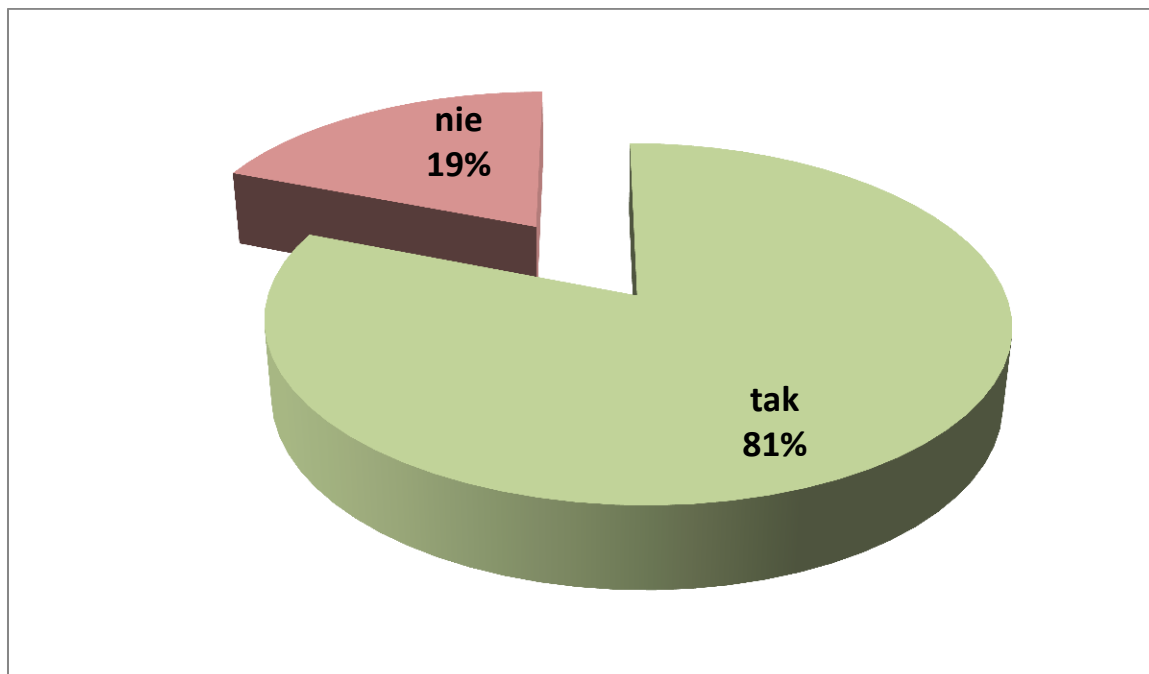
KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych	11
Tworzenie wspólnych zespołów – doradczych, opiniujących, inicjatywnych	3
Doradztwo i udzielanie organizacjom pomocy merytorycznej w przygotowywaniu projektów i pisaniu wniosków	9
Wspieranie akcji promującej przekazywanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego	2
Prowadzenie i udostępnianie bazy danych o organizacjach pozarządowych	4
Popularyzacja działalności organizacji pozarządowych	14
Inne	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej osób wskazało, że na terenie Powiatu Brzeskiego są konsultowane z organizacjami projekty aktów prawnych (11 wskazań). Ankietowani deklarują, że działania organizacji pozarządowych są popularyzowane przez samorząd terytorialny (14 odpowiedzi), a także, że jest realizowane doradztwo w zakresie przygotowywania projektów i pisania wniosków o dofinansowanie.

RADA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Wykres 19 Czy na terenie Powiatu działa rada działalności pożytku publicznego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 81% osób odpowiedziało twierdząco, że na terenie Powiatu działa rada pożytku publicznego. Należy jednak zwrócić uwagę na grupę osób, która deklaruje, że na terenie Powiatu taka rada nie działa lub nie mają wiedzy na temat jej działalności. Odpowiedź taka może wskazywać także na brak danych o działaniach rady oraz słaby przepływ informacji między radą a członkami innych organizacji pozarządowych.

POTRZEBY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Tabela 11 Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa Powiatu?

KATEGORIE	LICZBA WSKAZAŃ
Brak odpowiedniej liczby członków/ pracowników/ wolontariuszy lub niedostateczne ich kwalifikacje	3
Trudności we współpracy, angażowaniu społeczności lokalnej, w nawiązywaniu do partnerstw z innymi podmiotami z Powiatu/ spoza Powiatu	9
Trudności we współpracy z samorządem terytorialnym	1
Brak środków finansowych na działalność statutową	15
Trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym	13
Niewystarczająca liczba szkoleń, doradztwa dla organizacji pozarządowych	2
Braki lokalowe lub w wyposażeniu	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej osób reprezentujących organizacje pozarządowe wskazuje, że potrzebne są: środki finansowe na działalność statutową (15 wskazań) oraz na trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym (13 wskazań).

3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO

Każda ankieta – zarówno skierowana do mieszkańców, przedsiębiorstw jak i organizacji pozarządowych – zawierała tzw. kartę zadania. Poproszono respondentów o zaproponowanie priorytetowego zadania do realizacji na terenie Powiatu Brzeskiego w okresie programowania na lata 2014-2020. Respondenci zostali poproszeni o wskazanie nazwy zadania, krótkiego opisu oraz miejsca jego realizacji.

Zamieszczenie pytania w każdej ankiecie, do wszystkich grup docelowych badania ankietowego, miało na celu zbadanie potrzeb w zakresie zadań o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym (miękkim). Dzięki uwzględnieniu tzw. karty zadania w każdej z ankiet, w badaniu tym uwzględniono indywidualną perspektywę spojrzenia na potrzeby na terenie Powiatu Brzeskiego. Ponadto, dzięki takiemu podejściu uwzględniono zróżnicowanie potrzeb u różnych grup docelowych, gdyż inne potrzeby ma przedsiębiorstwo, które działa na terenie Powiatu Brzeskiego, inne zaś mieszkańców, a jeszcze inne organizacja pozarządowa. Jest to także ważna informacja dla władz lokalnych, powiatowych oraz wojewódzkich odnośnie potrzeb Powiatu.

Celem karty zadań jest także wytyczenie przykładowych kierunków rozwoju Powiatu Brzeskiego.

Z pewnością propozycje zawarte w karcie zadania należy traktować jako pewną próbę wskazania kierunku rozwoju dla Powiatu Brzeskiego. Elementem uzupełniającym będą m.in. konsultacje społeczne, na które zaproszeni zostaną wszyscy zainteresowani. Sam sposób dotarcia do respondentów sprawia, że katalog zadań na lata 2014-2020 należy potraktować jako otwarty. Informację podawały osoby, które są aktywne, zainteresowane sprawami regionu, uczestniczą w sprawach swojego regionu, mają kontakt ze administracją publiczną.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE POWIATU BRZESKIEGO – PROPOZYCJA Z ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

INWESTYCJE

- Utworzenie strefy ekonomicznej, która będzie odpowiadała wymaganiom inwestorów.
- Modernizacja infrastruktury dla nowych przedsiębiorstw.
- Budowa chodników na terenie Powiatu w szczególności przy drogach krajowych (np. K-75).
- Modernizacja stanu dróg na terenie Powiatu.
- Budowa oświetlenia we wsi Kąty. Ważne jest poprawa widoczności pieszych i zagwarantowanie bezpieczeństwa (zmniejszenie liczby wypadków na drogach).
- Budowa kanalizacji na terenie Powiatu Brzeskiego.
- Modernizacja rowów przeciwpowodziowych.
- Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych.
- Remont remizy Państwowej Straży Pożarnej.
- Budowa zbiornika retencyjnego na rz. Uszwicy.
- Modernizacja drogi Dębno – Melsztyn.
- Budowa oczyszczalni ścieków.
- Modernizacja drogi przy ul. Ogrodowej.
- Rewitalizacja centrum w Brzesku – pomiędzy os. Jagiełły a cmentarzem żydowskim.
- Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Powiatu Brzeskiego.
- Budowa nowych bloków – tanie mieszkania bezczynszowe.
- Modernizacja Ośrodka Wczasowego w Czchowie.
- Budowa sal gimnastycznych przy każdej szkole na terenie Powiatu Brzeskiego.
- Budowa kina, parku rozrywki dla dzieci; miejsce sportowo- rekreacyjnego dla młodzieży np. skatepark.
- Budowa zakładu produkcyjnego.
- Dostosowanie infrastruktury dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Budowa otwartego kąpieliska.

- Rozbudowa szpitala powiatowego.
- Zakup nowych autobusów.
- Budowa parkingu wielopoziomowego, parkingów osiedlowych. Konieczność ze względu na niewielką liczbę miejsc.
- Budowa inkubatorów przedsiębiorczości.
- Dokończenie budowy obiektów m.in. hali przy 3 (?).
- Budowa dworca autobusowego z zadaszonymi peronami, poczekalnią, kasami, interaktywną informacją dla pasażerów. Lokalizacja w Brzesku w miejscu obecnego dworca lub w pobliżu dworca PKP.
- Wydzielenie terenu pod strefę przemysłową.

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

- Organizacja Targów Pracy z udziałem przedsiębiorstw.
- Szkolenia dla bezrobotnych w tym dla kobiet.
- Rozwój przedsiębiorczości młodych ludzi.
- Przekwalifikowanie mieszkańców – poszerzenie umiejętności zawodowych.
- Zwiększenie liczby czasu pracy lekarzy specjalistów w ośrodkach zdrowia na terenie Powiatu Brzeskiego.
- Poprawa sytuacji szkoły muzycznej w Brzesku (uregulowanie).
- Poprawa dostępności dla dzieci i młodzieży do basenu, lodowiska, teatru. Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych takich jak: angielski i karate.
- Zadbanie o ekologiczny wizerunek Powiatu Brzeskiego.
- Ograniczenie ruchu samochodów ciężarowych m. in. w Szczurowej. Budowa obwodnicy.
- Organizacja wydarzeń sportowych i kulturalnych dla mieszkańców.
- Rozwiązanie problemu bezpańskich psów, aby nie stwarzały zagrożenia dla mieszkańców.
- Wprowadzenie karty ze zniżkami dla rodzin wielodzietnych. Wprowadzenie rozwiązań dla rodzin wielodzietnych.
- Zadbanie o estetykę miasta m.in. poprzez usunięcie tablic upamiętniających 625-lecie Brzeska.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE POWIATU – PROPOZYCJA Z ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

INWESTYCJE

- Budowa strefy ekonomicznej w Buczu.
- Powszechny Internet w Powiecie Brzeskim.
- Modernizacja i rozbudowa parkingu przy szpitalu powiatowym.
- Rozbudowa ośrodka leczenia odwykowego w szpitalu.
- Modernizacja pomieszczeń pod potrzeby oddziału geriatrycznego.
- Utworzenie strefy przemysłowej oraz dróg i infrastruktury technicznej w Brzesku.
- Plan zagospodarowania przestrzennego – wytyczenie terenów pod budownictwo wielorodzinne (uzbrojonego, skomunikowanego).
- Zakup nowych ambulansów.
- Utworzenie strefy gospodarczej w Gminie Gnojnik.
- Budowa nowych parkingów.

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

- Przeszkolenie z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem.
- Ograniczenie biurokracji.
- Pozyskanie inwestorów zewnętrznych.
- Promocja Powiatu Brzeskiego w zakresie turystyki i kultury.
- Podjęcie działań w zakresie ochrony mikro i małych przedsiębiorców, lokalnego handlu.
- Przeszkolenie ludzi w zakresie ekologii i dbania o ochronę środowiska.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE POWIATU – PROPOZYCJA Z ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

INWESTYCJE

- Budowa boiska przyszkolnego m.in. przy szkole przy ul. Browarnej 39 w Brzesku. Obiekt powinien służyć nie tylko dzieciom, ale i innym mieszkańcom.
- Rewitalizacja centrów miejscowości w Powiecie Brzeskim.
- Budowa Centrum Edukacji Ekologicznej.

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

- Wsparcie finansowe działań związanych z upowszechnieniem sportu i rekreacji. Zatrudnienie trenerów w każdej gminie.
- Organizacja imprez sportowych m.in. ogólnopolskiego maratonu w Brzesku.
- Wsparcie w znalezieniu lokali dla organizacji pozarządowych na działalność statutową.
- Przeciwdziałanie powstawania dzikich wysypisk śmieci.
- Przeszkolenie z zakresu księgowości dla organizacji pozarządowych.
- Aktywizacja osób starszych, integracja osób w różnym wieku. Stworzenie miejsca przyjaznego integracji.
- Utworzenie Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych z dyżurami pracownika Urzędu Skarbowego, doradcy podatkowego, koordynatora Centrum Wolontariatu, radcy prawnego.
- Organizacja Święta Powiatu, w której uczestniczą przedstawiciele wszystkich gmin. Impreza o charakterze cyklicznym w Brzesku lub Czchowie.
- Organizacja szkoleń, spotkań dla organizacji pozarządowych w zakresie zarządzania organizacją pozarządową, wymiana doświadczeń.

4. Wnioski

MIESZKAŃCY

Uczestnicy, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, tworzą różnorodny obraz mieszkańców Powiatu Brzeskiego. Zainteresowanie sprawami Powiatu jest tutaj udziałem wielu grup społecznych, co jest istotne z perspektywy aktywności obywatelskiej w skali całego Powiatu. Otrzymano wyniki ankiet przede wszystkim od kobiet (125 formularzy). W badaniu wzięły udział osoby głównie w wieku 21-40 oraz 51-60 lat. Największa grupa ankietowanych posiada wykształcenie wyższe; na drugim miejscu są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Spośród tych osób 58% deklaruje ogólny dobry poziom jakości z życia. Połowa badanych czuje się związana z Powiatem Brzeskim, a 20% wyczuwa słabą więź z Powiatem. Nie zamierza zmienić miejsca zamieszkania 63% badanych.

Spośród tak określonej grupy ankietowej, 93% osób twierdzi, że jest potrzebne budowanie Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego. Ze wszystkich respondentów 37% postrzega sytuację w Powiecie jako dobrą i stabilną; z kolei 35% nie widzi rozwoju Powiatu. Mieszkańcy postrzegają większość zadań i inwestycji na terenie Powiatu jako przeciętne. Najsłabiej oceniają rynek pracy oraz opiekę zdrowotną. Uważają, że to one przede wszystkim powinny stanowić przedmiot zainteresowania, obszar rozwojowy w okresie 2014-2020. Ponadto badani uznają za istotne poszukiwanie rozwiązań w zakresie ochrony środowiska oraz dostępu do edukacji.

PRZEDSIĘBIORSTWA

W większości uczestnicy badania to osoby reprezentujące branże usługowe (62%), a także rolnictwo (29%). Najwięcej badanych reprezentuje jednoosobowe działalności gospodarcze (33%) oraz mikroprzedsiębiorstwa (43%). Ankietowani to osoby pracujące w firmach powstałych głównie w latach 2005-2013. Wszyscy, którzy wzięli udział w badaniu, założyli firmy na terenie Powiatu Brzeskiego albo jest to pierwsze ich miejsce działania.

Respondenci oceniają warunki prowadzenia działalności jako przeciętne. W uszczegóławiającej charakterystyce twierdzą, że w skali 1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze, postrzegają na ocenę 3 m.in. dostępność gruntów i nieruchomości, współpracę z samorządem terytorialnym, wspieranie w zakresie pozyskiwania

wykwalifikowanej kadry. Najmniej przychylnie ankietowani widzą współpracę z jednostkami samorządowymi (JST) oraz koszty prowadzenia działalności. Samo podejście JST do przedsiębiorstw badani oceniają neutralnie (30% z nich) oraz jako dobre (25%).

Badani orzekają w większości, że na terenie Powiatu jest realizowane wsparcie przy pozyskiwaniu wykwalifikowanych pracowników, a także pomoc formalna w zakresie zakładania i prowadzenia działalności. Ponadto infrastruktura techniczna jest wystarczająca dla prowadzenia ich działalności. Część badanych także zauważyła potencjał strefy ekonomicznej.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Głównym obszarem działania respondentów reprezentujących organizacje pozarządowe jest upowszechnienie kultury fizycznej i sportu oraz profilaktyka uzależnień. Spośród uczestników badania 75% twierdzi, że ogólna kondycja ich organizacji jest dobra.

Ankietowani podają, że kluczową silną stroną trzeciego sektora działającego na terenie Powiatu Brzeskiego jest ich kapitał społeczny – zarówno pod względem zaangażowania członków jak i posiadanych kompetencji. Z kolei główną słabą stroną organizacji pozarządowych są niskie dochody. Respondenci w większości zadeklarowali, że fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe są szansą na rozwój regionu. Środki finansowe nie są postrzegane jako pozyskiwane na własne cele organizacji, ale dla dobra ogółu społeczności lokalnej, która będzie korzystała z produktów realizowanych działań.

Spis tabel

Tabela 1 Struktura płci respondentów

Tabela 2 Struktura wiekowa respondentów

Tabela 3 Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie Powiatu w latach 2014-2020.

Tabela 4 Rok rozpoczęcia działalności

Tabela 5 Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?

Tabela 6 Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie Powiatu?

Tabela 7 Proszę zaznaczyć właściwy obszar działalności Państwa organizacji pozarządowej.

Tabela 8 Jakie są mocne strony Państwa organizacji pozarządowej?

Tabela 9 Jakie są słabe strony Państwa organizacji pozarządowej?

Tabela 10 Zaznacz formy współpracy dotyczące Państwa organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w Powiecie. Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Tabela 11 Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa Powiatu?

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura wykształcenia respondentów

Wykres 2 Struktura zatrudnienia

Wykres 3 Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju

Wykres 4 Ogólna ocena życia w Powiecie Brzeskim

Wykres 5 Ocena sytuacji w Powiecie Brzeskim

Wykres 6 Ocena poczucia przynależności do Powiatu

Wykres 7 Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie Powiatu

Wykres 8 plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5-7 lat

Wykres 9 Rodzaje branż

Wykres 10 Struktura wielkości zatrudnienia

Wykres 11 Pierwsza siedziba firmy/ pierwsze miejsce wykonywania działalności

Wykres 12 Jak ocenia Pan/ Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na obszarze Powiatu?

Wykres 13 Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?

Wykres 14 Jak ocenia Pan/ Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie Powiatu?

Wykres 15 Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/ pozarolniczą?

Wykres 16 Jak ocenia Pan/ Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?

Wykres 17 Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?

Wykres 18 Czy Państwa organizacja pozarządowa dąży do współpracy z samorządem terytorialnym?

Wykres 19 Czy w Państwa Powiecie działa rada działalności pożytku publicznego?